

Rishikimi i të dhënave për llogaritë rajonale, 2018–2023

Enti Shtetëror i Statistikës realizoi një rishikim të madh (benchmark) të llogarive rajonale për periudhën 2018–2023, si proces vijues i rishikimit benchmark të llogarive kombëtare për të njëjtën periudhë, me qëllim sigurimin e cilësisë më të lartë, krahasueshmërisë më të mirë dhe harmonizimit të plotë të të dhënave rajonale me llogaritë kombëtare të rishikuara dhe me standardet më të fundit statistikore evropiane dhe ndërkombëtare.

Rishikimi i llogarive rajonale u realizua në përputhje me Politikën për Rishikimin e të Dhënave Statistikore dhe rekomandimet përkatëse të Politikës së Harmonizuar Evropiane për Rishikimin e të Dhënave Statistikore të Eurostat-it, duke zbatuar metodologji të përmirësuara, burime të avancuara të të dhënave dhe harmonizim me standardet statistikore ndërkombëtare.

Baza metodologjike për rishikimin benchmark të llogarive rajonale përbëhet nga Sistemi Evropian i Llogarive – ESA 2010 dhe Manuali i Eurostat-it për Metodatat e Llogarive Rajonale.

Rishikimi i Produktit të Brendshëm Bruto, Vlerës së Shtuar Bruto dhe Produktit të Brendshëm Bruto për banor sipas rajoneve

Produkti i Brendshëm Bruto (PBB) dhe Vlera e Shtuar Bruto (VSHB) sipas rajoneve përfaqësojnë tregues kryesorë për matjen e aktivitetit ekonomik dhe performancës ekonomike të rajoneve. Shpërndarja e tyre rajonale mundëson analizën e strukturës së ekonomisë, kontributit të rajoneve të veçanta në prodhimin kombëtar, si dhe evidentimin e dallimeve në nivelin dhe dinamikën e zhvillimit ekonomik.

Gjatë procesit të rishikimit janë zbatuar metoda të përmirësuara për rajonalizimin e agregateve kombëtare, veçanërisht për rajonalizimin e subjekteve afariste të regjistruara në disa rajone. Për këto subjekte është bërë një përzgjedhje më gjithëpërfshirëse e çelësave të shpërndarjes, kryesisht pagat bruto, numri i të punësuarve dhe informacione të tjera përkatëse rajonale, në varësi të veprimtarisë konkrete dhe përshtatshmërisë së tyre për pasqyrimin e strukturës rajonale të aktivitetit ekonomik. Në këtë proces, është e domosdoshme të sigurohet përputhshmëria ndërmjet shumës së vlerave rajonale dhe agregateve përkatëse kombëtare.

Për llogaritjen e Produktit të Brendshëm Bruto për banor sipas rajoneve janë përdorur të dhënat nga Regjistrimi i Popullsisë, Ekonomive familjare dhe Banesave, 2021.

Tabela 1. Struktura e Produktit të Brendshëm Bruto rajonal, 2018–2023

Të dhëna të revidentuara	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Republika e Maqedonisë së Veriut	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Rajoni Vardarit	7.2	7.6	7.9	7.6	6.4	5.9
Rajoni Lindor	8.2	7.8	9.1	7.8	8.1	7.4
Rajoni Jugperëndimor	8.1	8.0	7.8	8.5	7.7	8.4
Rajoni Juglindor	9.5	9.1	8.0	8.3	8.4	8.7
Rajoni Pellagonisë	11.2	11.1	10.4	10.3	10.4	10.8
Rajoni Pollogut	7.2	7.4	7.8	7.3	7.5	7.3
Rajoni Verilindor	4.7	4.6	4.7	4.7	4.7	4.5
Rajoni i Shkupit	43.9	44.5	44.3	45.5	46.8	46.9
Diferenca në %	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Republika e Maqedonisë së Veriut	1.5	2.2	3.1	4.4	6.6	5.7
Rajoni Vardarit	-4.7	-2.4	4.3	1.7	1.3	-0.3
Rajoni Lindor	0.4	-1.0	15.7	-1.7	9.0	6.7
Rajoni Jugperëndimor	-1.3	1.5	0.6	2.5	-6.2	3.6
Rajoni Juglindor	3.2	0.7	-8.4	2.0	3.7	2.2
Rajoni Pellagonisë	1.3	0.8	-4.0	2.1	7.2	4.9
Rajoni Pollogut	1.3	2.6	8.8	4.3	9.3	2.9
Rajoni Verilindor	-3.0	-1.9	1.3	2.7	9.1	5.9
Rajoni i Shkupit	3.6	4.8	4.4	7.6	9.1	8.0

Tabela 2. Produkti i Brendshëm Bruto rajonal për frymë, RM = 100, 2018–2023

Të dhëna të revidentuara	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Republika e Maqedonisë së Veriut	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Rajoni Vardarit	94.4	99.3	104.5	100.6	85.2	78.7
Rajoni Lindor	97.4	94.0	110.8	95.5	99.2	92.0
Rajoni Jugperëndimor	81.7	81.6	80.2	88.1	80.2	87.5
Rajoni Juglindor	116.1	111.0	97.9	103.0	104.8	107.9
Rajoni Pellagonisë	96.6	96.1	90.1	89.6	90.7	94.9
Rajoni Pollogut	51.7	53.0	56.7	53.0	54.3	53.2
Rajoni Verilindor	55.8	54.5	55.6	56.7	56.8	54.0
Rajoni i Shkupit	137.6	138.1	135.8	137.8	141.2	141.2
Diferenca në %	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Republika e Maqedonisë së Veriut	11.6	13.1	15.1	4.4	6.6	5.7
Rajoni Vardarit	0.7	3.6	11.6	1.6	1.3	-0.3
Rajoni Lindor	11.2	10.5	30.8	-1.7	9.0	6.7
Rajoni Jugperëndimor	15.6	20.7	21.7	2.3	-6.2	3.6
Rajoni Juglindor	15.5	13.6	4.7	1.9	3.7	2.2
Rajoni Pellagonisë	6.0	6.0	1.4	2.1	7.2	4.9
Rajoni Pollogut	23.5	26.9	37.2	4.1	9.3	2.9
Rajoni Verilindor	7.5	9.5	14.5	2.6	9.1	5.9
Rajoni i Shkupit	8.1	9.6	9.2	7.8	9.1	8.0

Rishikimi i investimeve bruto në aktive fikse sipas rajoneve

Investimet bruto në aktive fikse përfaqësojnë një tregues të rëndësishëm të aktivitetit investues dhe krijimit të kapaciteteve prodhuese në ekonomi. Ato përfshijnë vlerën e blerjeve të aktiveve fikse, të zvogëluar për tjetërsimet, përkatësisht shitjet e aktiveve fikse, si dhe disa shtesa në vlerën e aktiveve joprodhuese që lidhen me aktivitetin prodhues, në përputhje me metodologjinë e ESA 2010.

Rishikimi i këtij treguesi mund të jetë rezultat i përditësimit dhe plotësimit të të dhënave për investimet nga subjektet afariste, burimet administrative dhe anketat statistikore, si dhe i korrigjimeve të vlerave të investimeve në nivel kombëtar. Për më tepër, përmirësimi i informacionit për veprimtarinë dhe vendndodhjen territoriale të njësive që realizojnë investimet mundëson një shpërndarje rajonale më të saktë.

Veçanërisht i rëndësishëm është përcaktimi i saktë i rajonit në të cilin realizohet aktiviteti investues. Te subjektet afariste që veprojnë në disa lokacione, investimet nuk i përkasin domosdoshmërisht tërësisht rajonit ku ndodhet selia e tyre. Për këtë arsye, informacionet e përmirësuara për njësitë lokale dhe vendin e realizimit të investimeve mund të ndikojnë në shpërndarjen rajonale të këtij treguesi.

Përdorimi i të dhënave të përditësuara dhe i zgjidhjeve metodologjike të harmonizuara kontribuon në rritjen e saktësisë dhe krahasueshmërisë së treguesve rajonalë të investimeve.

Vlerat e rishikuara të investimeve bruto në aktive fikse sipas rajoneve pasqyrojnë në mënyrë më të besueshme aktivitetin real investues të rajoneve përkatëse.

Tabela 3. Struktura e investimeve bruto rajonale në aktive fikse, 2018–2023

Të dhëna të revidentuara	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Republika e Maqedonisë së Veriut	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Rajoni Vardarit	6.2	6.5	6.2	5.4	7.8	5.8
Rajoni Lindor	8.9	9.0	8.8	7.9	7.7	6.4
Rajoni Jugperëndimor	9.9	9.4	8.5	7.8	9.1	10.7
Rajoni Juglindor	6.4	6.6	6.0	6.0	6.4	5.1
Rajoni Pellagonisë	8.2	7.1	6.4	7.6	9.3	8.0
Rajoni Pollogut	5.0	4.6	4.3	5.7	5.6	8.6
Rajoni Verilindor	3.9	3.7	3.6	4.4	3.8	3.3
Rajoni i Shkupit	51.5	53.1	56.2	55.3	50.4	52.1
Diferenca në %	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Republika e Maqedonisë së Veriut	6.4	5.9	5.9	7.5	8.6	7.8
Rajoni Vardarit	4.7	6.0	12.3	21.4	12.0	17.6
Rajoni Lindor	15.4	3.8	5.2	9.4	23.6	36.9
Rajoni Jugperëndimor	1.9	-5.5	19.4	20.0	7.1	4.4
Rajoni Juglindor	17.2	8.4	13.5	5.0	7.9	31.0
Rajoni Pellagonisë	-2.4	9.3	11.3	-0.9	-5.8	-1.2
Rajoni Pollogut	10.2	-3.5	20.1	0.4	8.2	-9.6
Rajoni Verilindor	25.5	-13.6	31.1	9.6	29.5	50.4
Rajoni i Shkupit	4.8	10.6	0.2	6.7	8.3	5.8